

אושעיא קבר לה כמאן דאמר מותר של עשירית האיפה של כהן גדול ירקב, שאינה כחטאת שמותרה לנדבת ציבור. הגמרא מביאה ברייתא שנחלקו בה בדין מותר חביתי כהן גדול: דתניא, מותר מנחת נדבה, מותר מנחה ירקב. שואלת הגמרא: מאי קאמר, משיבה הגמרא: אמר רב חסדא הכי קאמר, 'מותר מנחת נדבה' פירושה, שמותר מנחת חוטא ינתן בשופר של נדבה, שיהיו מביאים ממנו נדבת ציבור. ומותר מנחה ירקב, פירושו, שמותר עשירית האיפה של כהן גדול, ירקב. רבה חולק ומפרש באופן אחר: רבה אמר, אפילו מותר עשירית האיפה של כהן גדול נמי ינתן בשופר של נדבה, אלא - ומה שכתוב בברייתא 'מותר מנחה ירקב' הכוונה שמותר להמי תודה, שהפריש מעות ללחמי תודה ונתורו בידו מעות, ירקב, כי רק מותר חטאת הולך לנדבת ציבור. ורבי אושעיא מפרש כרב חסדא שמותר עשירית האיפה של כהן גדול ירקב, ולכך לא אמר כשמואל שהיה שופר למותר עשירית האיפה של כהן גדול. הגמרא מביאה אמוראים נוספים שנחלקו בדין מותר חביתי כהן גדול: בפלוגתא - רב חסדא ורבה נחלקו במחלוקת של אמוראים אחרים שנחלקו במותר עשירית האיפה של כהן גדול, רבי יוחנן אמר לנדה, ורבי אלעזר אמר ירקב, ובה נחלקו גם שמואל ורבי אושעיא. הגמרא מקשה על הסוברים שמותר חביתי כהן גדול ירקב. מקשה הגמרא: מיתניב, שנינו במשנה (שקלים פ"ב מ"ה) מותר שקלים - נטל מעות ואמר 'הרי אלו לשקלי', וכשבא לחשב ראה שהיה בהם יותר ממחצית השקל, ילכו יתר המעות לחולין, שלא נתכוון להקדישם, והרי הוא הקדש טעות. ומותר עשירית האיפה, ומותר קניי וכן וקניי וזבתי וקניי יולדות, וחטאות ואשמות, מותריהן לנדבה. מאי לאו - האם מותר עשירית האיפה אינה מותר עשירית האיפה של כהן גדול, ומוכח שמותר עשירית האיפה הולך לנדבה ולא ירקב. מתרצת הגמרא: לא, 'מותר עשירית האיפה' שהולך לנדבה היינו מותר מנחת חוטא, אבל מותר מנחה של כהן גדול אפשר שירקב. רב נחמן בר רב יצחק מוכיח שמותר עשירית האיפה של כהן גדול אינו כחטאת ואינו הולך לנדבת ציבור: אמר רב נחמן בר רב יצחק, מסתברא כמאן דאמר שמותר עשירית האיפה של כהן גדול ירקב, דתניא, כתוב בפסוק (ויקרא ה"א) לגבי מנחת חוטא 'לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבונה כי חטאת היא', אמר רבי יהודה, יש לדייק ממה שכתוב 'חטאת היא', שהיא מנחה זו שהיא חובה, קרויה חטאת, ולכך אין נתנים עליה לבונה, ואין מנחה אחרת קרויה חטאת, אפילו שהיא חובה, לימד על עשירית האיפה של כהן גדול שאינה קרויה חטאת, ומעונה לבונה כשאר המנחות שצריך ליתן עליהם לבונה, ומדאינה קרויה חטאת, כלומר מכך שלגבי לבונה אינה קרויה חטאת, כך גם לגבי מותר אין לה דין חטאת, ואין דינה כמותר חטאות ואשמות שהולכים לנדבה, אלא מותרה ירקב.

משנה 100
 101 משנה זו מבארת דין המקדיש בהמה אחת ונפסלה ורוצה להביא
 102 בדמיה שתי בהמות או מין אחר: האומר 'שור זה עולה, ונסתאב -
 103 נפל בו מום, אם רצה יביא בדמיו שנים, ובגמרא מבואר שאינו
 104 דומה למבואר במשנה לעיל (ק) שהנודר להביא שור במנה אינו יכול
 105 להביא שנים.
 106 האומר שני שוורים אלו עולה, ונסתאבו, אם רצה יביא בדמיהן
 107 שור אחד. ורבי אוסר לכתחילה להביא שור אחד כשהקדיש שנים,
 108 או להביא שנים כשהקדיש אחד.
 109 האומר איל זה עולה, ונסתאב, אם רצה יביא בדמיו כבש.
 110 האומר איל זה עולה, ונסתאב, אם רצה יביא בדמיו איל. ורבי אוסר
 111 לכתחילה להביא כבש אם הקדיש איל, או להביא איל כשהקדיש
 112 כבש.

1 והכפשים והשעירים, שהשופרות היו למותרות, שאם הפריש פר או
 2 איל או כבש או שעיר לקרבנו, ואבד, והפריש אחר תחתיו והקריבו,
 3 ונמצא הראשון, ירעה עד שיפול בו מום וימכר, והמעות ינתנו בשופר
 4 של אותו המין. והמותרות - השופר החמישי היה למי שהפריש
 5 מעות לקרבן, והולו בהממות וניתותרו מעות, שנותן את הנותרות
 6 בשופר זה. והמעה - השופר השישי היה למעה, והיינו קלבון שהיה
 7 נותן כל אדם שהביא מחצית השקל.
 8 מבארת הגמרא במה נחלקו האמוראים: בוליהו כהןקה לא אמרי -
 9 כל שאר האמוראים לא רצו לפרש כחזקה שהטעם לשה שופרות
 10 הוא כדי שלא יבואו לריב זה עם זה, כיון וסוברים שלאנצווי לא
 11 היישני - לא חוששים שיבואו לריב, דכל חד וחד יומיה קא עביד
 12 - שכל בית אב היה עובד ביומו, ואם הביאו ביום אחד הרבה נדרים
 13 ונדבות ולא היו צריכים ליטול מהשופר, אין להם חלק בעורות של
 14 הקרבנות שנקנו מהשופרות ביום אחר.
 15 כרבי יוחנן שאמר שהטעם משום שיכולים המעות להתעפש, לא
 16 אמרי, כיון וסוברים שלאיעפושוי לא היישני - לא חוששים שיתרבו
 17 עד שיתעפשו.
 18 בעירי שאמר שהיו כנגד כל מין בהמה שהיו מתנדבים, ומשנה זו
 19 כרבי הסובר שהנודר להביא קטן והביא גדול לא יצא, לא אמרי,
 20 כיון שפיהדקא לא מוקמי - לא רצו להעמיד את המשנה כשיטת
 21 יחוד.
 22 כבר פדא שאמר שהוצרכו לעשות ששה שופרות למותר פר איל
 23 כבש ושעיר, והשופר החמישי למותרות, נמי לא אמרי, כי סוברים
 24 שאין לומר שהיה שופר למותרות, שהרי בוליהו נמי מותרות - שגם
 25 שאר השופרות היו למותרות, ויכול הוא להניח את המותרות בשופר
 26 של אותה מין בהמה שהקדיש.
 27 ועוד הוקשה להם על מה שאמר שהשישי היה למעה, שהרי הקלבון
 28 נמי לשקלים אולא - שגם את הקלבון היו נתנים עם שאר השקלים.
 29 ומביאה הגמרא ראייה שהיה ניתן בשופר של השקלים, דתניא,
 30 להיכן קלבון זה הולך, לשקלים - לשופר שבו היו נתנים את כל
 31 השקלים, שמהם היו מביאים קרבנות ציבור של כל השנה, דברי רבי
 32 מאיר, רבי אלעזר אמר שהיה הולך לשופרות של נדבה, שהיו
 33 לוקחים בו נדבת ציבור.
 34 מביאה הגמרא ביאורים נוספים למה עשו ששה שופרות לנדבה.
 35 ביאורו של שמואל: ושמואל אמר שלכך תיקנו ששה שופרות, כנגד
 36 מותר חטאת, ומותר אשם, ומותר אשם נזיר, ומותר אשם
 37 מצורע, ומותר מנחת חוטא, כלומר שהפריש מעות לחטאת, או
 38 לאשם גזילות ומעילות, או לאשם נזיר או לאשם מצורע, או למנחת
 39 חוטא, ומותר עשירית האיפה של כהן גדול, דהיינו מעות שהפריש
 40 למנחת חביתין שהיה מביא בכל יום, והולו בהממות או המנחות
 41 ונתורו לו מעות, יתן את הנותרות בשופר של אותו קרבן, ומביאים
 42 ממנו נדבת ציבור.
 43 ביאורו של רבי אושעיא: ורבי אושעיא אמר שתיקנו ששה שופרות
 44 כנגד מותר חטאת, ומותר אשם גזילות ומעילות, ומותר אשם
 45 נזיר, ומותר אשם מצורע, ומותר קניין, ומותר מנחת חוטא, אבל
 46 לא היה שופר למותר מנחת חביתין של כהן גדול.
 47 שואלת הגמרא: ושמואל מאי מעמא לא אמר כרבי אושעיא שהיה
 48 שופר אחד למותר קנינים. משיבה הגמרא: 'קניין' תנא ליה רישא -
 49 כבר שנה התנא ברישא שהיה שופר אחד לקנינים, וסובר שמואל
 50 שאף מותר הקנינים היה נותן בשופר של קנינים.
 51 שואלת הגמרא: ורבי אושעיא תני ולא תני קניין - וכי רבי אושעיא
 52 לא שנה שהיה שופר אחד לקנינים. והתני רבי אושעיא בתוספתא
 53 (שקלים פ"א ה"א) שהיו שלשה עשר שופרות במקדש. ותני שהיה אחד
 54 מהם לקניין. משיבה הגמרא: רבי אושעיא סובר שהיה חד לקניין
 55 וחד למותר קניין.
 56 שואלת הגמרא: ורבי אושעיא מאי מעמא לא אמר בשמואל שהיה
 57 שופר למותר עשירית האיפה של כהן גדול. משיבה הגמרא: רבי

נמרא

1 שנינו במשנה, האומר 'שור זה עולה' ונפל בו מום ופדאו, יכול
 2 להביא בדמיו שנים.
 3 הגמרא מבארת מדוע אינו דומה לנודר להביא שור במנה שאינו
 4 יכול להביא שנים במנה. מקשה הגמרא: והא אמרת רישא (לעיל קפ),
 5 האומר הרי עלי 'שור במנה, והביא שנים במנה, לא יצא, ואם כן
 6 למה כאן שנינו שיכול להביא שנים. מתרצת הגמרא: כאן שאמר
 7 'שור זה' ונסתאב, שאני, לפי שלא חייב עצמו להביא שור, ולכן
 8 יכול להביא שנים. אבל האומר 'הרי עלי', חייב את עצמו בנדר, ולכן
 9 אינו יוצא עד שייבא כמו שנדר.
 10 שנינו במשנה: האומר 'שני שוורים אלו עולה, ונסתאבו, אם רצה
 11 יביא בדמיהן שור אחד, ורבי אוסר להביא אחד.
 12 הגמרא מבררת את טעמו של רבי. שואלת הגמרא: מאי טעמא – מה
 13 טעמו של רבי האוסר להביא אחד. משיבה הגמרא: משום דהנה ליה
 14 נדול והביא קמן – כשמביא אחד במקום שנים, הרי הוא כמו שנדר
 15 להביא גדול והביא קטן, שאינו יוצא, ואף על גב דנסתאב, וכבר
 16 בטל נדרו, מכל מקום לכתחילה לא שרי רבי להביא אחד.
 17 מקשה הגמרא: אם אכן סובר רבי שאפילו באומר 'הרי זה' אינו רשאי
 18 לשנות ולהביא קטן, ולפלוג נמי ברישא באומר שור זה עולה, ויאמר
 19 שאינו רשאי להביא בדמיו שנים, שהרי זה כנדר להביא קטן והביא
 20 גדול, ולרבי אסור לשנות אפילו מקטן לגדול. מתרצת הגמרא: ורבי
 21 אבוקה מילתא פליג, ונסתאב להו לרבנן עד דמסקי מילתיהו, והו
 22 מיפליג עליהו – רבי אכן חולק גם ברישא, אלא שהמתין מלומר
 23 דעתו עד שסיימו רבנן דבריהם. מוכיחה הגמרא: תדע שרבי חולק
 24 גם ברישא, דקתני בסיפא, האומר 'אל זה עולה, ונסתאב, אם רצה
 25 יביא בדמיו כבש'. והאומר כבש זה לעולה, ונסתאב, אם רצה
 26 יביא בדמיו איל, ורבי אוסר לשנות ממה שנדר, ואף שאיל גדול
 27 מכבש, שפעם מינה שאכן חולק רבי גם ברישא שהתנדב להביא קטן
 28 והביא גדול.
 29 הגמרא מסתפקת בדעת רבנן האם יכול להביא מין אחר: איבעיא
 30 להו, ממינא למינא מאי – האם המקדיש שור ונפל בו מום יכול
 31 להביא בדמיו מין אחר.
 32 מוכיחה הגמרא שיכול להביא מין אחר: תא שמע, האומר 'שור זה
 33 עולה, ונסתאב, לא יביא בדמיו איל אחד, כיון שהוא קטן יותר
 34 מדאי, אבל מביא בדמיו שני אילים. ורבי חולק ואוסר להביא שני
 35 אילים, לפי שאין בילה, שצריך להביא עמהם שתי מנחות בשני
 36 כלים, ואינו יכול לערבם בכלי אחד, והוא התחייב קרבן עם מנחה
 37 אחת, שמע מינה מכך שמביא שני אילים, שיכול להביא מין אחר.
 38 מקשה הגמרא: אי הכי, מאי איריא – מדוע לא התירו לו להביא רק
 39 תרי, אפילו חד נמי, דהא בנסתאב לרבנן לא שני להו בין גדול
 40 לקטן – שהרי לדעת רבנן שור שנפל בו מום יכול להביא מודמיו
 41 אפילו קטן, כמו ששנינו במשנה שהאומר שור זה עולה ונפל בו מום,
 42 יכול להביא בדמיו שנים, אפילו שאחד גדול עדיף משנים קטנים,
 43 ודומה לנדר להביא גדול והביא קטן. מתרצת הגמרא: תרי תנאי
 44 ואלוהא רבנן, שהתנא של המשנה סובר שלרבנן אפילו לכתחילה
 45 יכול להביא בדמי הגדול קטן. והתנא של הברייתא סובר שאף לרבנן
 46 לכתחילה לא יביא קטן.
 47 מבררת הגמרא את שיטת רבי: שנינו בברייתא, האומר שור זה עולה
 48 ונפל בו מום, רבי אוסר להביא שני אילים, לפי שאין בילה.
 49 מדייקת הגמרא: טעמא דאין בילה – טעמו של רבי האוסר להביא
 50 שני אילים, לפי שאינו יכול לערב את המנחות, האם יש בילה,
 51 שרי להביא שני אילים, אף שהם מין אחר. מקשה הגמרא: והתנן,
 52 האומר 'איל זה עולה, ונסתאב, אם רצה יביא בדמיו כבש'. האומר
 53 כבש זה עולה, ונסתאב, אם רצה יביא בדמיו איל, ורבי אוסר
 54 לשנות ממה שנדר, הרי שאף במקום שאין לחוש לבילה, אוסר רבי
 55 להביא מין אחר, שהרי בין אם מביא כבש ובין אם מביא איל אינו
 56 מביא אלא מנחה אחת.

58 מתרצת הגמרא: תרי תנאי ואלוהא רבנן, שהתנא במשנה סובר
 59 שלרבי אינו יכול להביא קרבן ממין אחר, והתנא בברייתא סובר
 60 שלרבי יכול להביא קרבן ממין אחר, אלא שאינו יכול להביא שתי
 61 מנחות במקום מנחה אחת.
 62 שנינו בסיפא של הברייתא, וכתהורים – שלא נפל בהם מום, אם נדר
 63 להביא עגל, והביא פר, או שנדר להביא כבש, והביא איל, דהיינו
 64 קטן והביא גדול, יצא. אומרת הגמרא: סתמא לרבנן – הברייתא
 65 סתמה כדעת רבנן, הסוברים שהנדר להביא קטן והביא גדול יצא.
 66 שנינו במשנה, האומר 'שור זה עולה' ונפל בו מום, אם רצה יביא
 67 בדמיו שנים [כו].
 68 אמר רב מנשיא בר זכיד אמר רב, לא שנו שיכול להביא שנים,
 69 אלא דאמר 'שור זה עולה', אבל אם אמר 'שור זה עלי עולה',
 70 הוקבע עליו האחריות של קרבן זה, וצריך להביא אחד.
 71 מקשה הגמרא: ודלמא עלי להביא קאמר – שמא במה שאמר 'עלי'
 72 היתה כונתו להטיל על עצמו חיוב לטרוח ולהביאו, ולא להטיל על
 73 עצמו חיוב הבאת קרבן, וכיון שנפל בו מום אינו חייב להביא אחר,
 74 ויביא בדמיו מזה שירצה. אומרת הגמרא: אלא אי איתמר הכי
 75 איתמר, אמר רב מנשיא בר זכיד אמר רב, לא שנו, אלא דאמר
 76 'שור זה עולה', אי נמי שאמר 'שור זה עלי עולה', שאז לא קיבל
 77 עליו אחריות להביא קרבן. אבל אם אמר 'שור זה ודמיו עלי עולה',
 78 הוקבע עליו חיוב להביא שור זה או דמיו לעולה.

משנה

79 משנה זו מבארת מה דין המקדיש אחד מבדמותיו ולא פירש איוז
 80 הקדיש: האומר אחד מכבשי הקדש, וכן האומר אחד משוורי
 81 הקדש, והיו לו שנים, הגדול שבהן הקדש, לפי שהמקדיש בעין יפה
 82 הוא מקדיש. ואם היו לו שלשה, הבינוני שבהם הקדש, והגמרא
 83 תבאר שהכוונה שאף הבינוני הקדש.
 84 ואם אמר פירשתי ואיני יודע מה שפירשתי, או שאמר, אמר לי
 85 אבא לפני מותי, הקדשתי אחד מכבשי או שוורי, ואיני יודע מה
 86 אמר, הגדול שבהן הקדש, כי מן הסתם הקדיש את המובחר.

נמרא

87 שנינו במשנה, האומר אחד מכבשי או אחד משוורי הקדש, הגדול
 88 שבהם הקדש.
 89 הגמרא תבאר למה בסיפא לא אמרו שהגדול הקדש: מדייקת הגמרא
 90 מכך שהאומר אחד מבדמותי הקדש הגדול הקדש, אלמא המקדיש
 91 בעין יפה הוא מקדיש. מקשה הגמרא: אימא סיפא, אם היו לו
 92 שלשה, הבינוני שבהן הקדש, אלמא המקדיש בעין יפה הוא
 93 מקדיש, ולא ביפה. מתרצת הגמרא: אמר שמואל, מה ששנינו
 94 שהבינוני הקדש הכוונה שהוששין אף לבינוני, כלומר, שבין הגדול
 95 ובין הבינוני הם הקדש מספק, ומשום דלנבי קטן הקדש הבינוני בעין
 96 יפה הוא, שמא די לו לנודר בעין יפה כזו.
 97 שואלת הגמרא: היכי עבירי – כיצד יעשה כדי שאחד מהם יהיה
 98 מותר. משיבה הגמרא: אמר רבי חייא בר רב, ממתין לו (לבינוני)
 99 עד שיומם, ומחיל ליה לקדושתיה בגדול – ומחלל את קדושתו על
 100 הגדול, והוא יוצא לחולקין ממה נפשך, שאם התכוון אליו, הרי נפל בו
 101 מום, ויכול לפדותו ולהביא בדמיו את הגדול. ואם לא התכוון אליו,
 102 הרי הוא חולקין, ואינו צריך להביא אלא את הגדול.
 103 הגמרא תבאר באיזה אופן אף הבינוני שבהם הקדש: אמר רב נחמן
 104 אמר רבה בר אבונה, לא שנו שאף הבינוני הקדש, אלא כגון דאמר
 105 'אחד משוורי הקדש', שאז יש לנו להסתפק אם כוונתו לגדול או
 106 לבינוני, אבל אם אמר 'שור בשוורי הקדש', רק הגדול שבהן
 107 הקדש, כי תזרא בתוראי קאמר – כוונתו היתה לחשוב שבשווריו.
 108 מקשה הגמרא: איני, והאמר רב הונא בר חייא משמיה דעולא,
 109 האומר לתבירו בית בתי אני מוכר לך, מראהו עלייה שעל גבי
 110 הבית, ואומר לו את זו מכרת לך, לאו משום דגריע – האם אין זה

18 תִּנּוּ רִבְּנָן, שאדם המושגה ממחבת למרחשת ולהיפך, וכן כששינה
 19 מכלי אחד לשנים ולהיפך, מֵה שֶׁהֵבִיא הֵבִיא וְיָדִי נִדְרָו לֹא יֵצֵא,
 20 רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, אִם יָדִי נִדְרָו נָמִי יֵצֵא, משום שלדעתו אין
 21 המנחה נקבעת במה שאמר בשעת נדרו שיביא מנחה כזו או כזו,
 22 אלא הכל נקבע לפי הכלי שניתנה בו בטוף.
 23 שנינו במשנה שהאומר זֹו לְהֵבִיא בַּמִּחְבֵּת והביא במרחשת, וכן
 24 להיפך, פסולות. הגמרא מבארת מדוע אינו יכול להוציא מהכלי
 25 שהביא ולתת בכלי כמו שנדר. שואלת הגמרא: וְהָא תִּנּוּ לֹא
 26 קִדְּשׁוּם כְּלֵי שָׂרֵת שהביאו בהם את המנחות בקדושת הגוף, ואם כן
 27 מדוע נאמר במשנה בפסולות, הלא יכול לחזור ולהוציאן מכלי זה
 28 ולתת אותן באותו כלי שנדר להביאן. מתרצת הגמרא: אָמַר אַבְיָי,
 29 אמנם לֹא קִדְּשׁוּם כְּלֵי הַשָּׂרֵת שהיו בו לפני הקמיצה לִיקְרַב וְאֵלֵא
 30 רק הכלי שרת שבו ניתן הקומוץ לאחר הקמיצה מקדשו ליקרב, אֲבָל
 31 קִדְּשׁוּם לִפְסָל – לענין זה שלא יוכל להוציא מהכלי זה ליתנה בכלי
 32 אחר, קידשה כלי השרת וממילא תישאר בפסולותה.
 33 חילוק ברין המושגה שלא בכל האופנים פסולות: וְאָמַר אַבְיָי, לֹא שָׁנוּ
 34 שהאומר זֹו להביא במחבת, והביא במרחשת, פסולה,

1 דומים: וְצִרְיָא להשמיענו שלא יצא ידי חובתו גם במשנה ממחבת
 2 למרחשת או להיפך, וגם במשנה משני כלים לכלי אחד, משום דְאִי
 3 אֲשַׁמְעִינָן הָךְ קִמְיִיתָא ששינה ממחבת למרחשת או להיפך, היה
 4 אפשר לומר שרק בזה לא יצא ידי חובתו, מִשּׁוּם דְאָמַר בַּמִּחְבֵּת וְקָא
 5 מִיִּיתֵי (והביא) בַּמִּרְחָשֶׁת, אֲבָל הָכֵּא – בסיפא, ששינה משני כלים
 6 לכלי אחד, דְאִירֵי וְאִירֵי – הכלי שבו נדר להביא והכלי שבו הביא,
 7 בַּמִּחְבֵּת, וְכֵן אִירֵי וְאִירֵי בַּמִּרְחָשֶׁת, אִימָא שִׁירֵי נִדְרָו נָמִי יֵצֵא כיון
 8 שאינו שנינו גמור ממה שנדר, לכן הוצרך התנא להשמיענו שאף בזה
 9 לא יצא ידי חובתו, ולא היה די שיכתוב את הדין שברישא בלבד. וְכֵן
 10 להיפך אִי אֲשַׁמְעִינָן הָךְ – את הדין בסיפא ששינה מכלי אחד לשנים
 11 או להיפך, היינו אומרים שדווקא שם לא יצא ידי חובתו, מִשּׁוּם דְקָא
 12 פְּלִיג לְהוּ – שחילק אותם לשני כלים, אֲבָל הָתֵּם ברישא, דְלֹא פְּלִיג
 13 בֵּיה – שלא חילק אותם לשני כלים, אִימָא לֹא – הייתי אומר שלא
 14 יצטרך להביא עוד אחרת עבור נדרו וכבר יצא ידי חובתו, כיון שזה
 15 אינו שנינו כל כך ממה שנדר משום שהביאו באותו גודל שנדר
 16 להביאו, צִרְיָא.
 17 דין המשנה שהמנחה נקבעה לבוא לפי מה שנדר, תלוי במחלוקת:

המשך ביאור למס' מנחות ליום שישי עמ' א

17 האומר תְּרֵי עָלֵי להביא עֹלָה, וְבִיא כֶּבֶשׂ זכר לעולה, שהוא הפחות
 18 שבעולות בהמה. רַבִּי אֱלֶעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אָמַר יבִיא אִו תֹּזֵר אִו בֶּן
 19 יוֹנָה, כלומר שיכול הוא להביא לנדרו עולת העוף הבאה מתור או
 20 בן יונה, ואינו צריך להביא עולת בהמה, ולהלן בגמרא (ע"פ יבואר
 21 טעמם).
 22 האומר, בשעה שנדרתי להביא עולה פִּירְשִׁתִּי להביאה מִן הַבְּקָר,
 23 וְעִשְׂוִי אִינִי יוֹדֵעַ מֵה פִּירְשִׁתִּי, ששכח את מין הבקר שנדר, יִבִּיא
 24 פֶּר זכר בן שנתיים או בן שלש, וְעַגְל זכר, שאין העולה באה אלא
 25 מן הזכרים.
 26 ואם אמר, פירשתי להביא עולה מִן הַבְּהֵמָה, וְאִינִי יוֹדֵעַ מֵה
 27 פִּירְשִׁתִּי, ששכח מאיזה מין בהמה נדר, יִבִּיא פֶּר וְעַגְל אִיל שְׁעִיר
 28 גְּדִי וְטִלְהָ, שכל אלו הם בהמות הראויים לקרבן עולה, וכיון שאינו
 29 יודע מה פירש צריך להביא את כולם כדי לצאת ידי נדרו.
 30 ואם אמר, בשעה שנדרתי פִּירְשִׁתִּי מה אביא לעולה, וְעִשְׂוִי אִינִי
 31 יוֹדֵעַ מֵה פִּירְשִׁתִּי, ששכח מה נדר ומאיזה מין נדר, יש להסתפק
 32 שמא נדר להביא עולת העוף,

1 שגם לרבי לומדים דין נדבת שמן ממנחה שכתוב בה 'קרבן', ולא כמו
 2 שאמרת (רב פפא) שלרבי לומדים דין זה מ'אזרח', ואם כן צריך לשוב
 3 ולבאר מחלוקתם כמו שביארו החכמים הנ"ל, שרבי ורבנן חולקים
 4 אם אומרים 'דון מינה ומינה' או שאומרים 'דון מינה ואוקי באתרה'.
 5 אָמַר לִיה רב פפא לרב הונא, אִי תִנּוּ תִנּוּ – אם אמנם שנויה
 6 ברייתא כזו שממנה נלמד שגם רבי לומד דין נדבת שמן מ'קרבן', הרי
 7 היא שנויה ואין לי מה להשיב עליה.
 8 שנינו במשנה, האומר פִּירְשִׁתִּי כמה יין או שמן אביא, וְאִינִי יוֹדֵעַ
 9 מֵה פִּירְשִׁתִּי, יִבִּיא יין ושמן כְּנִסְכִּים שמביאים ביום הַמְּרוֹבָה ביותר
 10 בקרבנות.
 11 הגמרא מביאה ברייתא המבארת מזהו 'יום מרובה': תִּנּוּ, 'כיום
 12 מרובה' היינו בְּיוֹם טוֹב הַרְאֵשׁוֹן שֶׁל הַגְּ הַסּוּכוֹת שְׁחָל לְהִיזֵת
 13 בַּשָּׁבִיט, שהוא יום שבו מביאים את מספר הקרבנות הרב ביותר מכל
 14 ימות השנה.

משנה

משנה זו ממשיכה לבאר מה דין הנודר ולא פירט מה נדר:

המשך ביאור למס' מנחות ליום שבת קודש עמ' ב

14 שנתערב, אבל האומר שור בשוורי הקדש, רק הגדול הקדש.
 15 שואלת הגמרא: וְהָא יִבְּן קָאָמַר – והרי בברייתא שנינו תחילה דין
 16 האומר שור בשוורי הקדש, ואחר כך שנינו זכר שור של הקדש
 17 שנתערב באחרים, ומשמע שדינם שוה. משיבה הגמרא: תְּרַגְּוּמָא
 18 אַגְדוּל, תעמיד שמה שאמרה הברייתא 'זכר' היינו לענין שנתן
 19 הגדול להקדש, שזה גם בשור הקדש שנתערב באחרים, אבל מה
 20 ששנינו שצריך למכור השאר לצרכי הקדש, הוא דוקא בשור הקדש
 21 שנתערב בחולין.
 22 מקשה הגמרא: מִיִּיתֵיבֵי, האומר לחברו בֵּית בְּבִיתִי אֲנִי מוֹכֵר לָךְ,
 23 וְנִפְל אחד מבתי המוכר, מִרְאָהוּ את הַנְּפֹל, ואומר לו זה מכרתי
 24 לך. וכן האומר עֶבֶד בְּעַבְדֵי אֲנִי מוֹכֵר לָךְ, וְמָת אחד מעבדיו,
 25 מִרְאָהוּ את הַמָּת, ואומר לו זה מכרתי לך.

1 משום שהעלייה גרועה מהבית, ויכול המוכר לומר שכוונתו היתה
 2 לגרוע, ואם כן כשאומר 'שור בשוורי' גם נאמר שכוונתו היתה
 3 לגרוע. מתרצת הגמרא: לֹא, מה שאמר עולא שמראהו 'עלייה',
 4 היינו הַמְעוֹלָה שַׁבְּבִיתִים, ש'בית בביתי' משמע החשוב שבבתי, והוא
 5 הדין ש'שור בשוורי' כוונתו למוכר שבושוריו.
 6 מקשה הגמרא: מִיִּיתֵיבֵי, האומר שור בַּשְּׁוֹרֵי הַקֹּדֶשׁ, וְכֵן שוֹר שֶׁל
 7 הַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּתְעַרַב בְּאַחֵרִים, הַגְּדוֹל שֶׁבְּחֵן הַקֹּדֶשׁ, וְכֹלָם, וְיִכְרוּ
 8 לְצִרְכֵי עוֹלוֹת, כי על כל אחד יש להסתפק שמא הוא הקדש, וְדִמְיִהוֹן
 9 יצאו לחולין, וממה ששנינו שכולם ימכרו לצרכי עולות משמע
 10 שחוששים לכולם, ולא כרכה בר אבוה שאמר שרק הגדול הקדש.
 11 מתרצת הגמרא: תְּרַגְּוּמָא אֲשׁוֹר שֶׁל הַקֹּדֶשׁ שֶׁנִּתְעַרַב בְּאַחֵרִים,
 12 תעמיד את מה ששנינו שכולם ימכרו לצרכי עולות רק על הדין השני
 13 שנתערב שור הקדש בחולין, שאז יש להסתפק על כל אחד שמא הוא